

Begrippenlijst Demeter-certificering

Versiebeheer Begrippenlijst Demeter-certificering

Versienr.	Datum	Status	Opmerkingen	Auteurs
1.7	september 2011	Concept	Onderhoud	Rienk ter Braake
1.6	december 2010	Goedgekeurd door DVC	Onderhoud	René Dijkstra en Rienk ter Braake
1.5	december 2008	Goedgekeurd door DVC	Onderhoud	Rienk ter Braake
1.4	januari 2006		Aanpassing Stichting Demeter	Rienk ter Braake
1.3	september 2004	Goedgekeurd door DVC	Onderhoud	Rienk ter Braake
1.2	december 2003	Goedgekeurd door DVC	Onderhoud	Rienk ter Braake
1.1	augustus 2003	Concept	Onderhoud	Rienk ter Braake
1.0	oktober 2002	Goedgekeurd	DVC	Jos Pelgröm en Rienk ter Braake
0.0	oktober 2002	Concept	Samenvoeging van alle begrippenlijsten	Rienk ter Braake

Begrippenlijst Demeter-certificering

Het Demeter-keurmerk is een privaatrechtelijk geregistreerd merk. Demeter International heeft het eigendom van het Demeter-keurmerk (en de aanverwante merken) en het beeldmerk (en de aanverwante beeldmerken) ondergebracht bij de onafhankelijke vereniging International BioDynamic Association. De merken staan geregistreerd bij het World Intellectual Property Organisation in Zwitserland onder nummer IRN/248829 (Demeter) en nummer IRN/786315 (logo), op naam van de Forschungsring für Biologisch-Dynamische Wirtschaftsweise e.V..

Demeter International is de wereldwijd werkende vereniging van nationale Demeter-certificeerders, die licentiehouders controleren en certificeren. Stichting Demeter is lid van Demeter International en controleert en certificeert biodynamische landbouwbedrijven en verwerkers in Nederland en Vlaanderen. Uitsluitend landbouwers, handelaren en verwerkers die een licentieovereenkomst met de Stichting hebben afgesloten en overeenkomstig de Demeter Voorwaarden werken, komen in aanmerking voor een Demeter-certificaat en mogen het keurmerk voeren.

Zaken rond de Demeter-certificering worden geregeld in diverse reglementen, gebundeld in het Handboek Demeter. In deze begrippenlijst worden de definities gegeven van in de diverse reglementen gebruikte termen.

Definities

In deze begrippenlijst worden de definities gegeven van de in de reglementen gebruikte termen:

Certificering

BD-landbouw: de Biodynamische landbouw.

Stichting: Stichting Demeter.

Bestuur: het bestuur van Stichting Demeter.

Vereniging: Vereniging voor Biologisch-Dynamische Landbouw en Voeding.

Demeter-keurmerk: de (keur)merken en of woordbeelden, zoals die staan geregistreerd bij het World Intellectual Property Organisation in Zwitserland onder nummer IRN/248829 (Demeter) en nummer IRN/786315 (logo), op naam van de Forschungsring für Biologisch-Dynamische Wirtschaftsweise e.V.. Demeter International heeft het eigendom van het Demeter-keurmerk (en de aanverwante merken) en het beeldmerk (en de aanverwante beeldmerken) ondergebracht bij de onafhankelijke vereniging International BioDynamic Association.

Demeter-producten: producten van agrarische oorsprong waarop het Demeter-keurmerk dan wel verwijzingen naar de Biodynamische landbouw zijn aangebracht of onder verwijzing hiernaar in de handel worden gebracht. Een verwerkt product kan uitsluitend worden geclassificeerd als Demeter-product, indien een geldig procescertificaat aan de bewerking ten grondslag ligt. Een verwerkt Demeter-product kan uitsluitend als zodanig worden vermarkt op basis van een geldig productcertificaat.

DVC (Demeter Voorwaarden Commissie): commissie van deskundigen die in opdracht van Stichting Demeter de Demeter-voorwaarden vaststelt en onderhoudt.

Begrippenlijst Demeter-certificering

DLC (Demeter Licentie Commissie): commissie die in opdracht van Stichting Demeter verantwoordelijk is voor het uitgeven en intrekken van Demeter-certificaten en het opsporen van onrechtmatig gebruik van het Demeter-keurmerk door licentiehouders.

Demeter-voorwaarden: stelsel van principes, richtlijnen, toetsbare normen en reglementen voor gebruik van het Demeter-keurmerk vastgelegd in het door de Demeter Voorwaarden Commissie opgestelde en onderhouden "Handboek Demeter".

Handboek Demeter: handboek met daarin opgenomen de Demeter-voorwaarden, procedures en reglementen die gelden voor Demeter-licentiehouders.

Licentie-aanvrager: natuurlijke persoon of rechtspersoon die een schriftelijke aanvraag voor een Demeter-licentie-overeenkomst bij de Stichting heeft ingediend.

Licentie(-overeenkomst): overeenkomst tussen de Stichting en een licentiehouders, volgens welke de licentiehouders zich conformeert aan de Demeter-voorwaarden en na verkrijging van het certificaat het recht krijgt het Demeter-keurmerk te voeren op conforme producten.

Licentiehouders: natuurlijke persoon of rechtspersoon waarmee de Stichting een licentie-overeenkomst heeft gesloten, al dan niet in het bezit van een Demeter-certificaat.

Omschakelperiode: de omschakelperiode is de periode dat aantoonbaar wordt gewerkt volgens de Demeter-voorwaarden, zonder dat een Demeter-certificaat is verkregen.

Demeter-procescertificaat: eenmalig verstrekte verklaring dat een licentiehouders jaarlijks wordt gecontroleerd en gecertificeerd volgens het Handboek Demeter voor processen zoals in het certificaat omschreven, waarmee het recht wordt gegeven de beschreven bewerkingen of verwerkingen als zijnde conform de Demeter-voorwaarden uit te voeren.

Demeter-productcertificaat: jaarlijks verstrekte verklaring dat een licentiehouders is gecontroleerd en gecertificeerd volgens het Handboek Demeter voor producten zoals op het certificaat vermeld, waarmee het recht wordt gegeven het Demeter-keurmerk te gebruiken op de betreffende producten.

Belanghebbenden: partijen die belang hebben of kunnen hebben bij de Demeter-voorwaarden en/of het certificatieschema. Voor het Demeter-certificaat zijn dat bijvoorbeeld Demeter-landbouwers, verwerkers en verkopers van Demeter-producten, consumenten van Demeter-producten en maatschappelijke organisaties die de uitgangspunten van de Stichting onderschrijven.

Bijdragereglement: Demeter-bijdragereglement voor de afdracht van licentiebijdragen.

Opmerking: aanwijzing voor verbetering. De betreffende zaak dient bij de volgende controle te zijn aangepast.

Berisping: maning tot verbetering. De betreffende zaak dient te worden opgevolgd.

Schriftelijke waarschuwing: maning tot verbetering met daaraan verbonden administratieve kosten, volgens het Tarievenblad.

Non Conformiteit: geconstateerde overtreding van de Demeter-voorwaarden.

Blokkeren: het uit de verkoop nemen van op voorraad zijnde goederen, bij de licentiehouders en of haar afnemers, na vaststelling van een afwijking op de Demeter-voorwaarden of een vermoeden daarvan, voor de duur van de procedure van onderzoek en besluitvorming.

Begrippenlijst Demeter-certificering

Handel en verwerking

Biologisch: productiemethode of voortkomend uit een productiemethode welke voldoet aan de Verordening (EEG)nr. 834/2007 en 889/2008 voor Biologische Landbouw en aanduidingen dienaangaande op landbouwproducten en levensmiddelen.

Handelaar: persoon of organisatie die gecertificeerde en reeds door een licentiehouders onder diens verantwoordelijkheid en onder diens naam als Demeter-product aangeduide producten inkoop en/of distribueert en verkoopt zonder verdere bereidingsactiviteiten te verrichten.

Verwerker (bereider): natuurlijk of rechtspersoon die agrarische producten opslaat en/of verwerkt en/of conserveert en/of van een (consumenten)verpakking voorziet en/of dit laat doen, waarop het Demeter-keurmerk is afgebeeld onder eigen naam en verantwoordelijkheid.

Etiket of aanduiding: het geheel van informatie op producten. Te weten vermeldingen, aanduidingen, fabrieks- of handelsmerken, afbeeldingen of tekens op verpakkingen, documenten, bordjes, etiketten, ringen of bandjes, die een product vergezellen dat onder Demeter-keurmerk in de handel gebracht is.

Productkwaliteit: landbouwcertificering van een product (gangbaar, biologisch of Demeter).

Consumentproducten: product dat aan een consument wordt geleverd. Hieronder valt ook kaas die wordt uitgesneden. Groentes en fruit in kisten, voorzien van een kistkaart vallen niet onder deze categorie.

Halffabricaat: product dat een bewerking of verwerking heeft ondergaan en tijdelijk wordt verpakt, om later verder te worden verwerkt.

Grondstoffen: agrarische en niet agrarische ingrediënten waarmee een product wordt samengesteld.

Additief: toevoeging die normaal niet als voedingsmiddel of karakteristiek bestanddeel daarvan wordt gebruikt, die opzettelijk wordt toegevoegd met een technologisch of sensorisch doel (bijvoorbeeld een bindmiddel). De stof blijft deel uitmaken van het eindproduct.

Proceshulpstoffen: toevoeging die normaal niet als voedingsmiddel of karakteristiek bestanddeel daarvan wordt gebruikt, die opzettelijk wordt toegevoegd met als doel specifieke processen in gang te brengen (bijvoorbeeld een zuursel of startcultuur). De stof blijft niet als zodanig deel uitmaken van het eindproduct.

Ingrediënten: stoffen, met inbegrip van additieven, die worden gebruikt voor de bereiding van producten die onder Demeter-keurmerk in de handel worden gebracht en die al dan niet in gewijzigde vorm aanwezig blijven in het eindproduct.

Aroma-extracten: mengsel van aromatische stoffen, gewonnen uit plantaardige of dierlijke uitgangsmaterialen, waarbij het uitgangsmateriaal het materiaal is dat de naam en smaak bepaalt. (Vanille-extract wordt bijvoorbeeld bereid uit vanillebonen.)

Natuurlijk aroma: mengsel van aromatische stoffen, gewonnen uit plantaardige of dierlijke uitgangsmaterialen, waarbij het uitgangsmateriaal **niet noodzakelijkerwijs** het materiaal is dat de smaak bepaalt. (Vanilline wordt bijvoorbeeld bereid uit lignine.)

Berekeningsgrondslag: de berekening van het aandeel ingrediënten dat het gebruik van het keurmerk bepaalt dient gebaseerd te zijn op het gewicht van de ingrediënten die worden gebruikt in het recept, op het moment van produceren. Toegevoegd zout, water en proceshulpstoffen worden niet meegerekend.

Begrippenlijst Demeter-certificering

Verkrijgbaarheid: een product of ingrediënt is verkrijgbaar in Demeter-kwaliteit, indien het in voldoende mate verkrijgbaar is in de vereiste technische kwaliteit, of volgens de vereiste specificaties. Niet-verkrijgbaarheid dient te worden aangetoond. Ook beschikbaarheid in het buitenland dient te worden onderzocht.

Uitbestede productie: bereiding en/of verpakking en/of aanduiding door derden, onder verantwoordelijkheid van de licentiehouders.

Loonverwerker: bedrijf waar uitbestede productie wordt uitgevoerd, waarbij alle administratieve verplichtingen bij de licentiehouders liggen (inkoop, administratieve goederenscheiding, aanduidingen).

Contractverwerker: bedrijf waar uitbestede productie wordt uitgevoerd, waarbij de verwerker op basis van een "overeenkomst uitbestede productie" zelf verantwoordelijkheid draagt voor een deel van de administratieve verplichtingen.

Overeenkomst uitbestede productie: overeenkomst tussen de licentiehouders en de loonverwerker of contractverwerker naar model van de Stichting, waarin verplichtingen en verantwoordelijkheden worden geregeld ten aanzien van de verwerking van Demeter-producten.

Homogeniseren: enige aantasting van de originele structuur van producten (bijvoorbeeld melk of sap), door middel van een homogenisator (al dan niet onder druk), een centrifuge of een andere bewerking, met als bedoeld of onbedoeld effect dat de structuur van het product homogener wordt en blijft. Deze definitie gaat verder dan de warenwettelijke eisen die worden gesteld aan producten om ze gehomogeniseerd te mogen noemen.

Extrusie: het onder hoge druk en temperatuur doen veranderen van de structuur van voedingsmiddelen.

Landbouw.

Landbouwer: natuurlijk of rechtspersoon die primaire agrarische producten voortbrengt en deze producten verder niet verwerkt en/of van een consumentenverpakking voorziet waarop het Demeter-keurmerk wordt gebruikt.

Primaire agrarische producten: producten, voortgebracht door een landbouwer, waarop geen verdere bewerkingen zijn uitgevoerd. Marktklaar maken (wassen, schonen, sorteren, verpakken in grootverpakking en dergelijke) zijn in dit verband geen verwerking.

Landbouwer-verwerker: natuurlijk of rechtspersoon die primaire agrarische producten voortbrengt en één of meerdere van deze producten verwerkt en/of van een consumentenverpakking voorziet waarop het Demeter-keurmerk wordt gebruikt.

Biologisch bedrijf (in Nederland): bedrijf erkend door een geaccrediteerde controle organisatie voor biologische productiemethoden, dat werkt volgens de Verordening (EEG)nr. 834/2007 en 889/2008 voor Biologische Landbouw.

Omschakelingsplan: plan waarin beschreven staat wat er voorafgaand aan de omschakelperiode op het bedrijf moet worden ontwikkeld om aan de Demeter-voorwaarden te kunnen voldoen.

Scoreformulier Collegiale Toetsing: jaarlijks door de DLC te verstrekken formulier ter evaluatie van de richtlijnen dat door de licentiehouders landbouw moet worden ingevuld en binnen de aangegeven tijd aan de DLC moet worden toegestuurd.

Signaleringsrapportage Demeter-normen: jaarlijks door de DLC te verstrekken Demeter-checklist die door de licentiehouders landbouw en door de inspecteur moet worden ingevuld. De inspecteur neemt de rapportage mee na de aangekondigde controle.

Begrippenlijst Demeter-certificering

A-kwaliteit meststoffen: organische meststoffen waarmee de bodem wordt gevoed en die tevens een maximale certificeringskwaliteit hebben.

Aantoonbaar gelijkwaardig aan biologische mest: niet gecertificeerde, vaste dierlijke mest die onder de noemer A-kwaliteit valt. Hiertoe dient het gangbare veehouderijbedrijf in opdracht van de licentiehouders te zijn bezocht door een controleur van een erkende controle-organisatie. De controleur dient de "Checklist A-kwaliteit mest" in te vullen en op te sturen aan het bureau. Pas wanneer de boer een goedkeuring van het bureau heeft ontvangen kan de betreffende mest als A-kwaliteit worden opgevoerd. De goedkeuring heeft een geldigheidsduur van 3 jaar.

B-kwaliteit meststoffen: organische meststoffen waarmee deels de bodem wordt gevoed, die tevens in korte tijd beschikbaar komen voor de planten en een zo hoog mogelijke certificeringskwaliteit hebben.

C-kwaliteit meststoffen: organische meststoffen die vooral een plantenvoedende werking hebben. De certificeringskwaliteit dient wel te zijn toegelaten.

Commerciële Handelsmeststoffen / Hulpmeststoffen: meststoffen niet direct afkomstig zijn van landbouwbedrijven (al dan niet met tussenkomst van een handelaar) of van een composteerbedrijf. Hieronder vallen alle industrieel bewerkte meststoffen, zoals bijvoorbeeld vinassekali, Maltaflor en Monterra.

De preparaten: de Biodynamische spuitpreparaten en compostpreparaten, zoals omschreven in de Landbouwcursus van Rudolf Steiner.

De spuitpreparaten: het koemestpreparaat (500) en het kiezelpreparaat (501).

De compostpreparaten: duizendblad- (502), kamille- (503), brandnetel- (504), eikenschors- (505), paardebloem- (506) en valerianpreparaat (507).

Het koeflattenpreparaat: preparaat van verse koemest, geprepareerd met behulp van de compostpreparaten, volgens de aanwijzingen van Maria Thun.

Vruchtwisseling: wisseling van hoofdteelten in het bouwplan; teelt van verschillende variëteiten binnen één familie (zoals bijvoorbeeld tomaat en paprika) wordt niet gezien als wisseling.

Hoofdteelt: teelt van tenminste 8 weken.

Groenbemester: gewassen die niet worden geoogst, maar waarvan de organische stof op het land blijft.

Bekwame mensen (voor castratie van biggen): dierenarts, alsmede iemand die door de begeleidende dierenarts bekwaam geacht wordt.